

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10.00 poldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—.

: Telefon številka 303. :

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnishvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnishvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.

: Telefon številka 303. :

Desavuirani Schwarz.

Kako se je počutil včeraj naš dični deželni predsednik baron Schwarz? Dobre volje ni bil, o tem smo trdno prepričani, ker redkokedaj se zgodi, da kak minister tako visokega uradnika kot je deželni predsednik, tako desavuiral, kot je predvčerajšnjem desavuiral minister notranjih del Heinold našega Schwarza in še — v državnem zboru!

Gosp. Schwarz je gotovo čital včerajšnje „Jutro“ in je moral zapaziti med brzojavami naslednje poročilo:

Koncem se je notranji minister baron Heinold odgovarjal na interpelacijo poslanca dr. Ravniharja glede zavlačevanja konstituiranja novoizvoljenega ljubljanskega občinskega sveta. Baron Heinold je izjavil, da je bil odlok kranjske deželne vlade, s katerim je bila klerikalni pritožbi na upravno sodišče priznana dvomesečna odločilna moč, nekorekten. Dalje je povdarjal, da je vlada to svojo napako sicer skušala popraviti na ta način, da je o naprednem rekurzu proti temu vladnemu odloku takoj obvestila notranje ministrstvo, vendar se kljub temu vidi nekorektno postopanje vlade. Da ministrstvo ni moglo ugoditi naprednemu rekurzu je vzrok dejstvo, da so se klerikalci pritožili na upravno sodišče radi nepostavnosti volitev. Koncem svojega govora je izjavil, da je interpelacija dr. Ravniharja sedaj brez pomena, ker je zadevo že ugodno rešilo upravno sodišče.

Minister notranjih zadev pravi torej, da je postopal baron Schwarz v zadevi rekursa radi obč. volitev v Ljubljani nepravilno, mi pa pristavljamo oz. si to razlagamo tako, da je postopal Schwarz pristransko in neobjektivno, ker je delal tako, kot bi ne bil državni uradnik, ki se mora držati vedno in v vsakem slučaju samo zakona, temveč kot bi bil zaupnik S. L. S.

To je bilo jasno za vsakega že zdavnaj. Schwarz je storil v vsakem vprašanju in v vsakem slučaju tako, kot so to hoteli klerikalci in začel je tako postopati očitno takrat, ko je bil občinski svet ljubljanski razpuščen, skrivaj je pa že veliko prej delal v sporazumu s klerikalci in skupno z njimi je tudi povzročil nepotrđitev g. Hribarja za župana in potem razpust občinskega sveta ljubljanskega. Vse ono, kar se je pozneje odilo, potrjuje to, ker po razpustu ljubljanskega občinskega sveta je deželna vlada kranjska očitno navadna ekspozitura S. L. S., katere načelnik izdaja naredbe, baron Schwarz jih pa izvršuje in sicer tako vestno, da ga mora radi tega njegov šef, t. j. minister notranjih del, v državnem zboru javno grajati, ker ako se nekomu očita nepravilno postopanje, je to gotovo graja.

Kaj stori sedaj baron Schwarz? Ali ostane še nadalje na položaju predsednika v deželi, kjer bodo celo otroci vedeli, da postopa pristransko in neobjektivno? In ako ostane — ker pri nas je tudi to mogoče — ali bo še nadalje postopal tako nepravilno, kot je postopal pri ljubljanski občinski krizi?

Vsa ta vprašanja postajajo sedaj aktualna, njih se ne sme smatrati za neumestna zbadanja, z njimi se mora pečati naša, posebno napredna, javnost, z njimi se mora pečati tudi — baron Schwarz!

Schwarz je prizadejal Ljubljani dosti gorja. On je kriv, da je bil občinski svet razpuščen, ker je on osrednjo vlado napačno informiral, potem je odlašal z razpisom volitev več kot predolgo in končno, ko so njegovi zavezniki tudi pri volitvah propadli, je sicer zavrnil klerikalno pritožbo, ker drugače pač storiti ni mogel, ako ni hotel sebe samega po zobeh udariti, ali priznal je klerikalnemu rekurzu, ko ta niti

vložen še ni bil, odločilno moč in tako podaljšal izjemno stanje v Ljubljani za več mesecev — samo, da je ugodil klerikalcem.

Vse to je bilo hudobno šikaniranje napredne Ljubljane, ki ga ne bi smel zgrešiti mož na takem položaju, kot se nahaja na njem baron Schwarz, mož ki bi moral biti strogo objektivni uradnik, ne pa zagrižen strankar.

Dobro je, da je ljubljanski poslanec spravil to zadevo v državni zbor in s tem provociral desavuiranje deželnega predsednika Schwarza po njegovem šefu. Pri tem pa stvar ne sme ostati. Resnično narodna naša javnost mora imeti vedno pred očmi dejstvo, da sedita na dveh najvažnejših položajih v kranjski deželi dva naša zagrižena nasprotnika: civilno upravo ima v rokah neobjektivni strankar baron Schwarz, Nemeč, sodno upravo pa zagrižen nemški nacionalc Elsnor, znan po svojih jezikovnih fermanih in po svinčniku v frankfurtarskih barvah.

Eno in drugo je izzivanje 69% prebivalstva v deželi in to izzivanje mora prenehati, ker je prevelika krivica, da imajo v deželi s 96% slovenski, upravo in pravosodje v rokah Nemci. Ta krivica se mora odpraviti, od nas samih je pa odvisno, kdaj se to zgodi!

Gledališki režiser.

Ves gledališki aparat je pri nas še tako v temni luči, da večina občinstva nima o njem prav nobenega pojma. Vse ostane res le za kulislami.

Quot capita, tot sensus — in — quot verba, tot pondera! Zato se hočem dotakniti g. Vinko Vošnjakovega članka v 648. „Jutrovi“ številki, v katerem razpravlja »aktualno« in »vitalno« vprašanje: ali sme biti režiser obenem nosilec glavne vloge. G. Vošnjak si odgovarja s potenciranim »ne«. To načelo tudi uvažujejo vsa večja in dobro, ali vsaj boljše situirana gledališča — zvedeli pa mislo nič pozitivnega, kdo naj bo režiser pri gledaliških predstavah.

Kakšno nalogo ima režiser?

Režiser bi moral natanko poznati tendenco igre, po možnosti pa tudi njeno ozadje in temelj, na katerem jo je bil avtor zgradil. To pride vpoštev osebno pri zgodovinskih dramah, ki zahtevajo kolikor toliko točne scenerije, garderobe in naravnega maskiranja. Zelo velik nedostatek bi bil, če bi v dramih iz rimske dobe nastopil vojak — recimo — v avstrijski uniformi. — Režiser se mora udeleževati vseh vaj; večš mora biti, da pokaže vsako gesto, markira vsakega individuumu od vsakega potepuha do dvorskega norca, od preprostega kmetiča do kraljevega prestola; režiser mora tudi vedeti, kam bo postavil tega in onega igralca in (pri kočljivih in nesigurnih močeh), kdaj mu bo »namignil«, da naj gre na oder, pri čemur moram omeniti, da režiser ne spada v parter, kakor trdi g. Vošnjak, ampak sodi ravno tako za kulise kakor črugo osebe. Da pa zamore režiser vse te navedene petiteše, ki so pa z umetniškega stališča zelo važne, dobro rešiti, za to potrebuje gotove vzgoje. In zdaj pride vprašanje, kako se more režiser vzgojiti. Postavimo pred igralsko osebo — recimo — profesorja filotehniškega, ki pa ni še nikdar nastopil na odru. Ta bo znal mnogo povedati, kako se mora kretati pri tem in onem dialogu, toda vse besede bodo ostale le brezuspšne fraze — igralec si ne more predstavljati, kako n. pr. Blaž Mozol obuva čevlje, zdeha in pripoveduje Bojcu o Torkliju. Zdej pa peljimo pred igralce pesnika samega. V duhu bo natanko videl, kako se morajo kretati njegovi junaki, kako se mora na-

glasiti ta beseda, kakšen mora biti oni pogled, — a če bo hotel to pokazati, bo stavil to nespretno in se bo osmešil. Za to daje dovolj jamstva le igravec, ki je nastopal dolgo vrsto let pri različnih predstavah na odru in dosegel vrhunce igralske umetnosti, da bo rešil nalogo režiserja ugodno. Gosp. Vošnjak hoče sicer dokazati, da režiserju ni treba, da bi bil igralec, ali vsaj da režiser obenem ne sme biti tudi igralec, — toda kontra-dokaz temu pa je: kako naj učitelj uči svoje učence, če ni bil sam učenec, — ali: Kako naj jih poučuje, če ga takorekoč ni zraven. Režiser je oni element, ki goni cel igralski aparat in zato mora biti v neposredni bližini. Ker pa naše gledališče ne stoji na posebno dobrih finančnih nogah, se mora pa zadovoljiti z režiserjem v osebi tega ali onega igralca; kajti tak dovršen gledališki umetnik, kakoršen bi moral biti za režiserja, bi zahteval večjo gažo kakor najboljši igralec; tega pa razmere na Slovenskem še ne dopuščajo. Da bi ravnatelj vzjel režijo v roke, se ne more zahtevati. On ima dovolj posla z arhivom, s posameznimi igrami, ki jih mora korigirati, pomnozovati, — naročati in skrbeti za kulise ter sploh uporabljati celo gledališče in voditi blagajno. Kakor se obrnemo, vselej pridemo do zaključka, da moramo ostati še skromni in ponižni, kot smo pač navajeni že od nekdaj.

Kar se pa tiče tistega »privatnega« aplavza, ima vsak igralec pravico do njega. Sicer pa aplavz ni odvisev od igralca, ampak od občinstva. Saj igralec rok gledalcev nima na niti, in kadar bi se mu zahotelo, pa bi ukazal: Zdej mi aplavdirajte! Aplavz je odvisev od njegovega efekta in ga povzroči njegovo dejanje in ne njegova oseba. Če bi bilo temu tako, bi začeli posamezniki igralcu kar na ulici ploskati. Občinstvo že zna presoditi, kateri in čegavi nastopi ga iztrgajo za trenutek iz krepelj veskandnih skrbi, in pokaže svojo hvaležnost. Če igralec to hvaležnost sprejme, s tem še ni grešil zoper svoje kolege: ti imajo tudi pravico do takega »privatnega« aplavza in ne bodo mogli ničesar drug drugemu očitati.

Kakor sem omenil že v začetku, večina občinstva ne v., kaj se godi za kulislami. Zato bi bilo nujno potrebno, da bi dobili kako gledališko glasilo, ki bi se smelo kritizirati le slabih strani, ampak vsestransko tudi razlagati gledališki ustroj, kar bi posebno dobro došlo diletantskim odrom. Saj smo baje kulture narod in moramo rasti tudi na dramatičnem polju, ki je velevažno, da se povzdignemo na nivo drugih evropskih prosvetljenih narodov. Do danes smo našli prav malo faktorjev, ki bi se zavzemali za Talijin hram in njeno umetnost, skrajni čas pa bi bil, da zastavijo sveže, neizčrpane moči vse svoje sile, da se povzpne do svoje višine naš najvažnejši kulturni zavod, potem pa pokažejo krasoto in pomen gledališke umetnosti tudi preprostejšemu ljudstvu.

Ant. Cvet.

Iz slovenskih krajev.

Iz Jesenic. Zadnja Pyrrhova zmaga pri občinskih volitvah je našim klerikalcem zmešala še tisto trohico pameti, ki so jo imeli. Klerikalci so zmagali le po srečnem naključju. Občinske volitve je vodil Čebulj, po božji zmoti in človeški neprevidezosti gerent jeseniški, razdor in brezdolje v naprednih vrstah in sleparstva, nasisstva in »oljujije klerikalnih prvakov. Zupnik Skubic, najmlajši jeseniški občan, je dirigiral v občinski odbor same idijote. Oni, ki niso, so podpisali napreden rekurz proti volitvam, pač najboljši poper za fajmoštra in »Slovenca«, ki

Ali ga vidite razločno?«

»Kakšno vprašanje! Videla bi ga, če bi zaprla oči.«

Tako sta se razgovarjali tihi v mraku, otrok pa je ležal med njima na sveži slami. Zdajci se je zaslislal oddaljen žvižg. Marjeta je planila na noge.

»Ilj mi daje znamenje!« je dejala. »Nekdo prihaja!«

II.

Prinčeva ideja.

Marjeta je zbežala, zaprla vrata in jih zapehnila. Marija je vzela otroka v naročje, stisnila se v kot in odprla oči proti vohodu. Iznova so zaškripali zapahi. Rumenkasta luč je zasiljala v brlogu; princ Henrik je stopil vanj. Marija je stisnila otroka na prsi. Princ se ji je približal ter izpregovoril:

»Svobodni ste.«

»Marija je vzdrhtela. Svobodna! Njen sinko bo gledal beli dan in sopel sveži zrak!«

»Svobodna sem?« je zajecijala.

»Henrik jo je pogledal pozorno in ponovil.

»Svobodni ste. Dosegel sem vaše pomiloščenje. Pojdite po teh stopnjicah gor, pa dospete na ulico...«

»Marija je zajecijala:

»Kaj sem mislila, monseigneur, da sem vas preklinjala, ki zdaj odpirate mojemu otroku pot do luči in zraka!... Življenje bi dala za vas, monseigneur.«

»Solze so ji tekale po blelih licih. Z nespretno naglico je zavila otroka v njegove cunje; nato se je napotila s plahimi koraki proti vratom. A Henrik ji je mignil, da naj počaka, ter dejal:

»Nisem še povedal vsega: vaš soprog vas čaka zgoraj.«

»Marija je strašno zakričala in padla na kolena. Zahropela je:

v enomer vpijeta, da so naprednjaki spravili v občinski odbor samo enega. Druge so kar potajili in podušili! Sedaj pa izvoljeni odborniki sami podpisujejo rekurz! Klerikalne vrste se majejo, zidovi pokajo, hiše rušijo, če jih prav mže sam njih apostol Peter Rozman-Smolar. Včasih je smolil, sedaj pa kotle prodaja, zato naj bo odslej Peter Kotlar. Peter, Peter, Ti imaš hlače na veter, svoje prepričanje pa na burjo. Ko je ta najnovejši klerikalni prerok še kislico mesto vina prodajal, je bil hud socialista, da je postal mojster, je bil najbolj navdušeni tovarniški pristaš, sedaj je priracal v klerikalno Sodomu, samo da zastoj popiva v klerikalnem konsumu. Na Jesenicah je klerikalec, v Rovtlih liberalc, na Senožetih socialista, v kantini nemčur, doma pa podžupan Gliste-vasi. Sicer ima ta mož precej debelo glavo, včasih pa vseeno pušča. Kadar brez »rekelca« sedi pri petem litru pri Mencingerju, takrat se navduši in vpije: »Mi smo tepci cele kranjske dežele. Vse je naše! Celo Trappen mi je roko stisnil in čestital k izvolitvi, da imam čast fajmoštru kimati. Humra in Pongratza naj hudič vzame!« Dovolj o tem smradljivem srakoperju! Samo še malo, g. urednik! Ali se strinja to s častjo katoliškega občinskega odbornika, da v nedeljo med mašo v kamenolomu kamne tolče, kakor to delajo gospod obč. odbornik Milan Pegovec? Včasih, ko je bil še liberalc, je bolj spoštoval zapovedane gospodove dni! Fajmošter, kje si?? — Se nekaj — rozovitega Vam imam poročati! Nekaterniki so se drznili rekurirati proti obč. volitvam, ne da bi šli vprašati in prositi dovoljenja Čebulja. Ta prismojeni možicelj Čebulji okoli, da bodo vsi tisti, ki so podpisali rekurz, šli na mesec »not«, ker so se drznili očitati njemu, da postopa straukarsko-krivično. Ubožci, kako se nam smilite, jejte sedaj samo suh kruh in pripravljajte se na ričet. Naj Čebulj lepo molči in hvaležen naj bo naprednjakom, da ga ne ovadijo, kako je on podpisaval glasovnice in pobiral pooblastila. Če ne bo kmalu utihnil, ga bomo mi naučili, kako se gre »not«, no, pa saj on je že vajen! Čebulj, pazi, da ne boš še Cesei!«

Iz Pesnice. Pri županski volitvi je bil z veliko večino glasov izvoljen vrl narodnjak Leopold Supanič, za svetovalce pa Franc Sekol, Janez Tuš in Alojzij Herič.

Cerkovce pri Mariboru. Pred kratkim smo imeli pri nas občinske volitve. Dosedaj smo imeli v odboru večinoma posilinske odbornike, pri sedanjih volitvah pa smo pošteno pomedli z njimi. V odboru je 7 zavednih Slovencev in 5 zmernih nasprotnikov. Samo županska volitev se je vršila precej na čuden način. Razpisali so jo, še predno je preteklo po volitvi 8 dni in sicer na tak dan, ko se niso mogli vsi slovenski odborniki seje udeležiti. Mogoče bo pritožba kaj pomagala. Sicer pa nas ostane 7 slovenskih korenjakov in se nasprotnikom ne bojimo. Slava zavednim slovenskim volilcem.

Iz Maribora. Kočar Anton Maschir iz Trangua pri Sv. Lenartu je prišel pred kratkim v Maribor in našel na glavnem trgu že večkrat radi mazaštva predkaznovano Marijo Kodrič. Ker je Kodrič videla, da Maschir slabo zgleda, ga je nagovorila in opozorila, naj pride na njeno stanovanje, da ga ozdravi. Trdila je, da je že več let služila pri nekem zdravniku in da razume več kakor trije zdravniki. Maschir je dobil steklenico z neko rdečo tekočino in plačal zanjo 4 K. Pozneje je prišel zopet k njej in sicer v spremstvu kočarja Antona Čučka, ki bi tudi rad ozdravel, nakar sta oba dobila proti dobremu plačilu steklenico medicine. Ko je Maschir zdravilo zavžil, mu je postalo nenkrat tako slabo, da je moral takoj leči v posteljo. Poslal

LISTEK.

Nostradamus.

Te čase je Henrik, kraljev drugi sin, posejal Marijo v dolgih presledkih. Ostal je par minut, ne da bi izpregovoril. Z nekako srdito pozornostjo je opazoval Marijo in zasledoval, kako se razvname materinska ljubuzen od dne do dne. Peklenska misel se je porajala v kraljevi srcu. Z vso svojo pokvarjeno dušo je sovražil tega otroka, živ dokaz ljubezni, ki jo je čutila Marija do drugega. Razen redkih trenotkov, ki jih je posvečal letnici, je imel princ Henrik dolge pogovore z grofom d'Albon de Saint-André in z Roncherollesom, ki sta bila postala njegova tesna zaupnika. Omeniti moramo, da sta šla Saint-André in Roncherolles nekega dne v Saint-Germain l'Auxerrois, hoteča se postaviti poročne knjige, kamor je bil Renold zapisal svoje ime — svoje pravo ime. Našla nista ničesar: duhovnik in knjiga sta bila izginila. Tud o Renoldu niso vedeli, kaj je z njim. Izprva so čakali njegove vrnitve, hoteči ga ugonobiti v Parizu. Nato je poizvedoval Roncherolles ter mu sledil tja v Montpellier, a ni našel niti duha niti sluha o njem, ki bi ga bil iskal makar na koncu sveta. Sklepal so torej, da je padel spotoma kot žrtev roparjev, ki jih je tiste čase kar mrgolelo po vsem kraljestvu.

Franc ni prišel nikoli pogledat v temnico. Dauphin Francoski je po opisanem prizoru popolnoma izpremenil svoje navade. Z nenadno vneto se je začel ukvarjati z državnimi posli ter postal občeznana glava tiste vojne stranke, ki je priganjala kralja k vojni s Karlom V., za-

kletim sovražnikom francoskega kraljestva. Trenotek je bil tem pripravnejši, čim se je cesar po poročilih vseh ogleduhov pripravljal, da napade Provanso. Pohod, ki sta ga sklenila pred meseci kralj in njegov konetabel, se je bližal svojemu uresničenju. Kralj sam je hotel prevzeti poveljstvo armade ter pokončati enkrat za vselej moč svojega silnega nasprotnika in rivala.

Zdelo se je potemtakem, da je Franc čisto pozabil svojo ljubezen do jetnice v Templu. Ali se je zares odrekel Mariji? Ali se je nemara naselilo v njegovem srcu kesanje in sočutje?

Nekega dne je Marija v svoji temnici dražila malčka in mu božala bradico s poljubi. Videla ga je prav razločno, saj je bila že zdavnaj vajena teme. Govorila je z njim dolge, brezvezne pogovore, v kakršnih postajajo matere otročja bitja, dočim jih poslušajo mali z resnobnim obrazkom. Marjeta je čepela poleg nje ter gledala in poslušala. Navadila se je bila drugovati jetnici vsak dan par ur in se ni več bala čarodejke niti večnega pogubljenja.

Ali je Marija še mislila na Renolda, svojega soproga? Ne; Renold je bil njena misel sama. Ali mislimo na zrak, ki ga sopeno, na luč, ki nam sveti? Marija bi bila prav gotovo umrla, če bi bil Renold nehal živeti vsepričačjo v slehernemu utripu njene duše. Toda njegova telesna odsotnost jo je težila čimdalje manj; kajti otrok, ki mu je bila dala istotako ime Renold, je postal središče vseh njenih živih sil. Včasih je mislila, da znori od radosti, kadar ga je čutila ob svojih prsih, dotikala se ga in mu obspala ličece s poljubi.

»Praska me«, je rekla smeje se, »močan bo.«

»Gotovo«, je dejala Marjeta, »in lep, lep!

je svojega očeta h Kodričevi s poročilom, da je imelo njeno zdravilo slabe posledice. Mazačka mu je nato napravila drugo zdravilo, ki je stalo 6 K. Toda to zdravilo je imelo še hujše posledice. Maschir je moral poklicati zdravnika, Kodričevo pa je ovadil sodišču.

DNEVNE VESTI.

Nepotrebno razburjanje. Kadar vložijo ljubljanski državnozborni poslanec dr. Ravnihar v parlamentu kako interpelacijo, ki se tiče brezpravnosti slovenskega naroda, tedaj je klerikalno glasilo vedno zelo razburjeno in skuša dr. Ravniharja kolikor mogoče osmešiti. Klerikalcem sedaj zopet ni prav, da je Ravnihar interpeliral pravosodnega ministra dr. Hochenburgerja radi brezpravnosti slovenskega jezika pri kasacijskem sodišču. Razumemo, zakaj »Slovenca« dr. Ravniharjeve interpelacije tako silno razburjajo. Ravno te interpelacije so odprle slovenskim poslancem v parlamentu oči in dr. Sušteršičeva politika je bila razkrinkana kot protinarodna, protislovenska. Dobro se še spominjamo, kako začudenje je vzbudilo v slovenskih parlamentarnih krogih dejstvo, da dr. Sušteršič in njegovi tovaršji niso genili niti mezinca radi Elsnerjevih protislovenskih odlokov na ljubljanskem deželnem sodišču. Zanimivo je dejstvo, da so Ravniharjeve interpelacije zelo nellube, posebno justičnemu ministru, ki vedno nanje odgovarja in skuša brani ti svojo protislovensko politiko. Ravniharjeve interpelacije vzbujajo v slovenskih krogih splošno pozornost. Seveda dr. Sušteršiča je veliko bolj vznemirjal francosko-nemški-maroški konflikt, sedaj se pa navdušuje za »turške« zmage v Tripolitaciji. Domače razmere ga ne zanimajo veliko.

»Laibacher Zeitung« ni »Slovenec«. »Grazer Tagblatt«, kamor odkladajo ljubljanski kazinoti svoje izbruhe proti Slovincem, se je včeraj spravljal enkrat tudi nad »Laibacher Zeitung«. Kazinotskemu dopisniku ni prav, da je poročevalce kranjskega uradnega lista konstatiral, da je bila izvolitev dr. Tavčarja ljubljanskim županom pozdravljena z viharnimi »Zivio!« kliči in da so imeli napredni občinski svetniki klubovo sejo. Radi tega očita poročevalcu uradnega lista pristranost in pozivlja opozicionalno občinsko manjšino, naj v prvi vrsti poskrbi za to, da poročila uradnega lista ne bodo pristransko pobarvana. Po tem neutemeljenem in podlem napadu je takoj z veseljem hlastnil tudi »Slovenec« in notico iz »Tagblatt« ponatisnil. Po našem mnenju bolj pristranskih in bolj suženjskih poročil menda nima noben uradni list v Avstriji, kakor ravno »Laibacher Zeitung«. Čudimo se posebno »Slovencu«, ki vtakne v vsako reč svoj nos, zakaj ne vidi, da pozna kranjski uradni list še vedno nemška ljubljanska ulična imena, kljub temu, da sploh ne eksistira. Če moramo govoriti o pristranosti »Laib. Zeitung« je v prvi vrsti to. Drugič in to je najvažnejše, je pa dejstvo, da Slovinci še sedaj nimajo uradnega lista v slovenskem jeziku, kljub temu, da je več kot 1/10 prebivalstva Slovinci. Klerikalci, ki vedno tako povdarjajo svojo moč v deželi, naj nam preskrbe slovenski uradni list, kakor smo ga imeli za časa deželnega predsednika barona Winklerja.

V Elsnerjevi eri. Prijatelj našega lista nam piše: Pred kratkim sem šel skozi Sodno ulico mimo justične palače. Pred seboj zagledam službojočega sodnega jetniškega paznika z bridko sabljo za pasom in z zemljo in vrčkom piva v rokah. Kot starega znanca sem ga pozdravil, toda njemu se je tako silno mudilo, da mi ni utegnil niti odgovoriti. Začudil sem se, ko sem videl, za kaj se uporabljajo jetniški pazniki, toda pozneje sem zvedel, da to ni slučaj, ampak da morajo jetniški pazniki skoro vsak večer prinašati gotovim osebam pivo in zemljo. G. predsednik deželnega sodišča radi tega vprašamo, če mu je znano, zakaj se jetniški pazniki uporabljajo. Ali je to morda v predpisih in v modi, da paznik z bridko sabljo prepasan in z vrčkom piva in zemljo v roki opravlja službo natakarkarja oziroma natakarkarja?

Trije grobovi. Ko je bil še ravnatelj Hribar ljubljanski župan, je bil seveda on vzrok

vseh mogočih stvari. Razumljivo je tudi, da je za njim prevzel sedaj vso odgovornost novi župan dr. Tavčar. Po »Slovenčevih« trditvi je namreč dr. Tavčar kriv, da je umrlo uradniško konsumno društvo, da so likvidirali združeni čevljarji in da je na dan njegove izvolitve županom umrl magi-tratni prezidijalni sluga gosp. Kavčič. Večje zlobnosti in bolj podlega podtikanja si res ne moremo misliti. Naši katoliški moralisti izrabljajo žalostno smrt bi šega magistratnega prezidijalnega sluga v svoje umazane politične namene in v zasmeševanje popolnoma nedolžnih ljudi. Taki strovi izbruhli se obsojajo že sami po sebi, kajti strinjati se ne more z njimi noben pošten človek.

Denar jim diši, ne pa tudi vestno opravljanje službe! Pretečno sredo popoldan ob polu štirih je bil napovedan in določen pogreb g. Kavčiča Točno ob polu 4. so bili zbrani pri mrtvašnici Sv. Krištofa pogrebnici in čakali. Kdo pa ni prišel točno? To so pa bili seveda trije šenklaški kaplani. Seveda, za druge stvari ki jih nič ne brigajo, imajo časa dovelj, za plačan pogreb naj pa občinstvo še čaka nanje in to celo ob — dežju! Voz je prišel točno ponje, ali — netočno so bili plačani kaplani! Za ta nered v šenklaškem farozu naj se pobriga škof

Lepa zmaga na Koroškem V Lipi nad Vrbo so pri občinskih volitvah zmagali Slovinci. Celovski »Mir« poroča: »Pretekli ponedeljek, dne 11. t. m. so se vršile pri nas občinske volitve, pri katerih je bila dosedaj gospodujoča nemškotarska stranka poražena izgubila je III in I. razred, le II. razred so si še ohranili. S tem je padla ena najtrdnjših nemškotarskih občin, v kateri je pri zadnjem ljudskem štetju nemškotarski učitelj naštel nad 500 Nemcev in le okrog 300 Slovinci. Značilno za ljudsko štetje. Vseh volilcev je 188, volilo je 167 volilcev. Razmerje glasov je sledeče: I. razred: volilcev 12, volilo 9, naših 5 glasov; II. razred: volilcev 29, volilo 24, naših 10 glasov; III. razred: volilcev 157, volilo 126, naših 74 glasov. Slava zavednim volilcem! — Tudi mi se veselimo zmage koroških bratov in jim iskreno čestitamo k lepemu uspehu. Vaše veselje, naše veselje.

Sankcijske z Golovca v Hradeckega vas bo, kakor čujemo, priridel to zimo g. Anžič s svojega razgleda. Ker je ta šport v Ljubljani zdaj že dobro razvit in priljubljen, se bo tej ideji, ko pade enkrat sneg, gotovo marsikdo odzval.

Štrakujoči dijaki. Dne 16. t. m. so pričeli šestdesetletni mariborske gimnazije štrajkati. Ko je prišel prišel profesor Haid po prvi ob 11. uri v razred, da bi poučeval latinščino, ni našel razvenega, nobenega dijaka v razredu. Vsi so takoj po končani prejšnji uri zapustili gimnazijo. Vzrok, da so nastopili dijaki skrajno pot štrajka napram profesorju Haidu, je, kakor se govori, izredna strogot imenovanega profesorja Pri zadnji konferenci, ki se je vršila v petek, je bilo nena vadno veliko učencev iz latinščine grajanih. Vsi tega so bili dijaki razburjeni in so pričeli v soboto štrajkati.

Volitev v graško trgovsko in obrtno zbornico. Pri volitvi v graško trgovsko in obrtno zbornico so bili izvoljeni sami nemški kandidati. Iz Spodnještajerske: Josip Ornič, župan v Ptujju, Jakob Joilenstein, čevljarški mojster v Mariboru in A. Heinrich, rudniški ravnatelj v Trbovljah. **Iz neprevidele osti brata smrtno ranili.** Nedavno sta brata Josip in Mihael Pšeničnik iz Župeleca pri Brezicah podirala v gozdu drevje. Med delom je Josip tako neprevidno ravnal s sekuro, da je Mihaela z vso močjo udaril in zadel na glavo. Mihael je zadobil na lobanji težko poškodbo. Ko je brat zapazil, kaj je storil, je takoj poklical stariše na pomoč, ki so smrtnoranjena Mihaela takoj odpeljali v Brezice v bolnišnico.

Nagla smrt. Pavel Rihter, p. d. Osenjak, 37 let star, oženjen posestnik iz Sv. Lovrenca nad Mariborom, je šel v soboto v pol štirih popoldne na skedenj po seno za voje. Pri tej priliki je stopil tako nesrečno, da je padel 2 in pol metra globoko, si zlomil vrat in bil na mestu mrtev.

Ljubitelj žepnih ur. Dne 18. t. m. okoli polne se je priplazil 45 letni delavec Peter Torkar v gostilniško sobo Ivane Severjeve na Šmarji gori in je ukradel tam stanujočemu Francu Gregorju tri srebrne žepne ure z veri-

žicami. Gregorj je tatvino kmalu zapazil in je šel za Torkarjem. Pozval ga je, naj ure vrne, toda ta ni o tatvini hotel ničesar slišati. Gregorj je za kratkoma segel v njegov žep in je iz njega izvel eno ukradenih ur. Nato je Torkar pobegnil. Proti večeru so ga dobili orožniki v Tacnu in so mu odvzeli drugo uro z verižico. Tretjo pa su ljudje našli na Šmarji gori blizu hiše. Torkarja so orožniki izročili deželnemu sodišču.

Nasilni berači. V torek dopoldne sta aretirala dva stražnika nekega Istrijanca in dva Škofjeločana, ki so beračili na Poljanski cesti. Ker so nekje dobili premalo, so začeli razsajati in groziti. Pri njih je policija našla dva paketa masti za usnje in Schichtovega mila. Trojico je policija izročila sodišču. Vsi trije so bili že opetovano kaznovani.

Zaradi potepuštva so orožniki aretirali v sredo dve muzikantini, ki sta se v Škofljici producirali s harmoniko, pa se nista mogli izkazati niti s kakimi dokumenti, niti z denarnimi sredstvi.

Nasilen gost. Ko je v sredo v neki gostilnici v Kolodvorski ulici zahteval detektiv od nekega gosta, da se legitimira, ga je mož z vso silo sunil. Šele ko je prišel stražnik, se je posrečilo moža aretirati. Mož, 38 let star, pijanec, je iz boljše rodbine, toda vsled pijančevanja je popolnoma propadel. Policija je nasilnega pijanca izročila deželnemu sodišču.

Obesil se je v Konjicah v zaporu Franc Iršič. Zapustil je neko pismo, v katerem navaja več oseb iz Takovega, krivih različnih dejanj, sebe pa smatra kot žrtev nevoščljivcev.

Oče zabodel sina Kmet Stefan Zorko, iz Dolenje vasi pri Brezicah, se je s svojim sinom, ki je prišel domov od dela, sprl. V jezi je zagrabil kuhinjski nož in z njim sina zabodel.

Osumljen cerkvenih tatvin V torek so v Grosupljem orožniki prijeli nekega 25 letnega fanta iz krške okolice, ker je na sumu, da je na sumu da je izvršil še z nekim drugim fantom cerkvene tatvine v Šmarji in v Kopanju pri Račni

Nevarna oseba. Dne 15. oktobra je prišel 25letni, že večkrat predkaznovani posestnikov sin, Franc Emertič iz gostilne Štefana Hercog v Gradiški. Stopil je k Ignaciju Kozlu, katerega je že dalje časa sovražil, se delal, kakor bi mu hotel ponuditi roko, dal namesto te krepko zaščitnico in ga povrh tega še obrcal, gostilničarju pa, ki je hotel oba pomiriti, pa posvetil z bodiljajem z nožem v hrbet. Gostilničar je pred nevarnim fantom bežal, toda ta ga je zasledoval in mu grozil, da ga zakolje. Ker pa mu je gostilničar ušel, je prišel večer še enkrat v gostilno in ponovil grožnjo. Radi tega je bil Emeršič v sredo pred mariborskim sodiščem obsojen na 6 mesecev težke ječe.

Ciganska nadloga. V torek je orožništvo aretiralo štiri cigane v Sneberju, ki so vaščane nadlegovali z beračenjem.

Za zahvalo — tatvina. Dne 14. t. m. je prišla proti večeru k Marjeti Hrušičevi na Studencu neznana ženska in je prosila za prenočišče, ki ga je tudi dobila. Pri Hrušičevi je ostala neznanka še celo drugo dopoldne. Popoldne se je neopazno odstranila, pustivši pri Hrušičevi bluzo. Ali z neznačo je izgnilo tudi 20 K, črna svilena ruta črn svilen predpasnik in belo spodnje krilo. V ponedeljek po noči so tatvico prijeli v Sp. Šiški. Piše se Marija Repanšekova, je stara 34 let in delavka. Izročili so jo sodišču.

Zaradi prepovedanega povratka je policija prijela te dni 28 letnega dninarja, Jermama iz Homca in ga izročila sodišču. Jerman je nevaren potepuh

Pes je napadel v sredo na Rimski cesti nekega kolejarja Raztrgal mu je hlače.

Izgubil se je pes ščetinar foksterrier s črno liso na hrbtu in rujavo črno liso na glavi, na prsih bel s pristrizanim repom. Na ovratniku je naslov: Kolodvorska ulica št. 28. — Odda naj se Miklošičeva cesta 20, v pisarni tiskarne Kleinmayr & Bamberg.

Trpinčenje ljudi. V neki delikatesni trgovini morajo delati pomočniki in vajenci do 11. ure ponoči in tudi do polnoči. Prodajalna je sicer zaprta, ali znotraj se seka sladkor, pospravlja se, pometa itd. skoraj vsak večer do 11. in tudi do 12. ure ponoči. Vse obsodbe vredno!

Za Ciril-Methodov obrambni sklad so se nadalje priglasili: 950. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Šmarji pri Jelšah v spomin umrlega dr. Vošnjaka (nabrala in poslala 100 K); 951. posojilnica v Ormožu (poslala 200 K); 952. ženska podružnica v Ribnici (plačala 200 K).

Odbor »Društva slovs. trgovskih potnikov v Ljubljani« vabi tem potom gg. redne, podporne in ustanovne člane na II. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 31. t. m. ob 9. uri dopoldne v salonu hotela »Ilirija«. Gg. nečlane slovenske trgovske potnike v Trstu, Gorici, Reki, Celju, Mariboru, Gradcu, Zagrebu, Pragi, sploh kjer se nahajajo še nečlane in člani, kot zavedni Slovinci in Slovani, vljudno prosimo, da ako se jim ni mogoče udeležiti občnega zbora, naj vsaj nečlane prijavijo svoj pristop k toliko važnemu društvu, ki se baš sedaj tako lepo razvija. Slovenski listi so naprošeni to ponatisniti. Odborova seja se vrši v nedeljo 24. t. m. ob pol 10. uri dopoldan v društveni sobi. Odbor.

Slovenski strelski kružek »Centrum« uljudno vabi na božičnico, ki se vrši v soboto dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer pri »Novem svetu« na kegljišču. Po članih vpeljani gostje dobrodošli.

»Ideal«. Danes v petek dne 22. decembra »Specijalni večer«. Na sporedu: »Tripolis« (Velezanimivo) — »Čudesne roke« (Trik) — »Ivan snubi« (Velekomično) — »Madame Rex« (Velelika privlačnost) — »Mirko izsiljivalec« (Jako komično) — Pripravila se velika drama iz življenja »Morfinitisti«. — V soboto tragedija »Blodne duše«.

Knjževnost in umetnost.

»Novi akordi« I. X. št. 5. je posvečena Francu Gerbiču. Obsega samo njegove skladbe: »Zastava naša« za moški zbor, »Četiri godišnje dobe« in »Klic pomladni«, mešana zbor, »Mazurka« za klavir, »Nihče ne ve«, »Mrtva pomlad« in »Trubadurka«, pesmi za en glas in klavir, »Ave Maria«, za dva glasova in orgle. Glasbeno-knjževna priloga obsega sledeče sestavke: »Franc Gerbiču«, Dr. E. Krajanski: »Ivan pl. Zajc«, Fran Gerbič: »Petdesetletni jubilej pevskega društva »Hlahol« in stoletni jubilej konservatorija v Pragi«, H. Družovič: »Prvi avstrijski glasbeno-pedagoški kongres na Dunaju«, »Koncerti«, »Glasbena društva«, »Slovenski glasbeni svet«, »Naše skladbe«, »Izza tujih odrov«, »Odsevi iz koncertne dvorane«, »S knjižne mize in iz glasbene mape«, meler«, »Listnica uredništva«.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

ZBOROVANJE VSESLOVANSKEGA SOKOLSKEGA ODBORA NA DUNAJU.

Dunaj, 21. decembra. Včeraj in danes so se v Dunaju posvetovanja vseslovenskega sokolskega odbora. Slovence je zastopal dr. Murnik, Hrvat dr. Lazar Car. Med drugimi vprašanji se je razpravljalo tudi o prihodnjem vsesokolskem kongresu v Pragi, ki se vrši leta 1912. Kljub protestu poljskega zastopnika je bil sprejet predlog, da se povabijo na ta izlet tudi ruska sokolska društva in sploh vse internacionalne gimnastične organizacije. Na predlog srbskega delegata Živanoviča je bil sprejet predlog, naj se vsem sokolskim organizacijam nar. čli, da z vsemi silami podpirajo abstinenčno gibanje. Sprejet je bil tudi predlog poljskega de-

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice.
Rez. zaklad nad 500.000 kron. Stanje hranilnih vlog 20 milijonov kron.
Obrestuje hranilne vloge po čistih 4 1/2%, brez odbitka restnega davka.

Sence jutra.

Ruski spisal M. Arcibašev. — Prev. Anton Melik. (Konec.)

»Ako je to zame tako mučno, kdo me more tedaj siliti?... se jej posvetilo v mislih začudeno in brez ovinkov, tako živo, da je od hipa do hipa hotela zmigniti z rameni, se okreniti in tiho, z nasmeškom oditi. A Dora se je z obupnim naporom obdržala na mestu, se krepko borila z drhtečim, bolnim čuvstvom strahu, in v njeni nenaravno postreženi zavesti se je pojavila kakor blisk misel:

»Kaj sem mar res tako bojazljiva?...« In ta misel o njeni malenkostni, sramotni bojazljivosti je priklicala v njej blede, daljni obraz Neznamova in je postala tako nezno grozopolna, da jej je za trenutek postalo celo lažje: malodušnost se je izgubljala, nogi sta postajali trdnjši, in v očeh je popustila bolestopno-žoga napetost.

»Visok človek z drobnim obrazom in črnimi, kodrastimi lasmi, v jopici in visokih škornjih, je prišel mimo nje z lahimi, jednokornimi koraki. Dora ga je pogledala površno. Kakor što in sto ljudi, ki so prišli mimo, ji je tudi ta že skoro izgubil iz oči, a naenkrat jo je zbudilo nekaj znanega in Dora je spoznala Korenjeva. Njegov obraz je bil miren in celo nekako vesel, a čudno nepremičen, kakor okamenel.

Korenjev je šel hitro mimo, ne da bi se ustavil, a mimogrede, med ropotom ekvipaž in korakov, je izpregovoril, zroč ne na Doro, temveč naravnost pred sabo:

»Pazite, zdaj kinalu...«
»Poslednje besede Dora ni slišala, čutila jo je. On je odšel dalje in izgubil v množici, a Dori so ostale v ušesih te razločne, v trenutku izrečene besede.

Za petami mu je sledil debel gospod v cilindru, z obrtiti, uradniškim obrazom. Dora se je naglo ozrla tudi temu v oči; no, to je bil popolnoma tuj, ploščat obraz.

Cas je potekal... A Dori se je zdelo, da se je ustavil. S težavo se je še držala na nogah; zdelo se ji je, da je vsak živec razkрит in da se stresa celo telo v mučičem krču, in včasih se ji je zahotelo, da bi sedla pod steno, prislonila k njej trdno, izmučeno glavo in zaprla oči.

»Moj Bog, ako bi le šlo hitreje... ako bi le šlo hitreje...« se ji je motno zasvetilo v glavi, in ponosno jo je objelo topo ravnodušje, iz katerega se je v trenutku prebudila z grozo in bolesterjo in zopet je gledala na ogromni, zlovesči kolodvor.

Na ulici se je nadaljevalo navadno pestro življenje. Kakor preje so hodili in vozili z jedne strani na drugo ljudje in konji, in zdelo se je, da prihajajo in odhajajo vedno isti. Nebo je bilo zavito v dim in se je blesketalo v solncu.

»Kaj stojiš tu?« je zakrčal razdraženo mlad rdeč lišnik, ki je nedaleč od Dore odvijal vodovodno dvigalo. »Vozi dalje, ti... vrag zaničarni!«

Izvošček je vztrepetal ves prestrašen, nerodno potepnil za vajeji in se odpejal dalje. A Dora je že spoznala Larionova. Njegove kratkovidne oči in brezbarvna bradica, vse tako čudno v primeri s tujim modrim plaščem, je plajnilo mimo Dore kot nekaj neizrazno bližkega in dragega.

»Kaj dela on!... Tam ne bi smel stati!« je pomislila s silnim strahom in prišlo jej je v misli, kako je Korenjev govoril ogorčeno:
»Govore vsi, a kadar pride do delanja, razbeže se vsi od strahu.«

Takrat se je Dora začutila razžaljeno, in sovražila je Korenjeva, a v tem trenutku jo je

obšla naenkrat jasna in strašna uverenost, da se bo prestrašila, pozabila karkoli in se zmedla ter pogubila sebe in vse. In ta uverenost je ni zapustila, napolnila jej je dušo z raztresenostjo in grozo.

Po vsem telesu je Dori izstopil mrzel pot. S strašnim naporom se je poskušala spomniti vseh podrobnosti, zmedla se zopet vsled tega napora in umirala od strahu, in vedno bolj se ji je zdelo, da je pozabila nekaj, glavno stvar.

»Kadar pride iz kolodvora ta... babica Trud... kako čudno ime!... Ampak to je vsejedno... Da, kadar stopi ta ven in pokliče izvoščka... tedaj je treba... tedaj je treba... tedaj je treba... no, da... da...« se je brezoblično trgalo in vrtele v bolnih možganih Dori, in ko je ravno popolnoma izgubila nit, je nenedoma ujela na sebi čudno jo motreči pogled.

Meščan v navadni suknji je šel mimo in še oudalet ostro-motreče in nekako kradoma pogledal Dori v obraz, a ko je ona ujela njegov pogled, se je hitro okrenil in prešel na drugo stran in se pokazal zdajnjad med mimodrdajimi ekvipažami in konji.

»Skrivni policist... razkriti!« je z zlovesčo, mrzlo jasnostjo šlo Dori skozi misli.

Vse je bilo zopet kakor preje, a za to šumečo in pestro, gnetočo se množico se je nenedoma jasno pojavilo nekaj tajnostnega, in se plazilo bliže, molče in groze polno, nevidno in neizogibno. Kakor da nevidne, nečloveške roke tiho in prekanjeno razdeljuje množico in se ji približujejo počasi in sigurno.

In v zavesti, da se nahaja v oblasti fantoma, je Dora stisnila zobe in napravila neverjetno nanoren pokuš, pridržati trepetajočo čeljust.

»Neumnosti... čemu je... davno bi že zgrabil!« ji je šinila raztrgano z nezavestjo se boreča misel skozi možgane. Dora se je pričela

krčevito premikati semintja in gledati okrog sebe kakor ujeta zver.

In ravno ta trenutek je stopila na široke kamenite stopnice kolodvora tiho in mirno babica Trud v preprosti obleki in pomigala z roko najbližjemu izvoščku.

Dora je začutila v glavi nekaj kakor udarec, pred očmi se ji je vse zavrtelo in zmedlo.

»Zdaj...« je pomislila slabo.

In nenaravno silovito, in v zavesti, da ne dela tako, kakor je treba, je Dora izvelkla iz žepa robc. Bela, plapolajoča cunčica se je zasvetila svetlo na solncu. Površno je mogla še opaziti, kako je zapeljala h kolodvorskim stopnicam počasi in odvažno velika, črna kočija.

Ravnosti, čisto navadni, obriti debeli gospod v cilindru je stopil od strani nekje naglo k Dori in vprašal z nenaravnim, presunljivim glasom:

»Kaj delate vi to?«

Dora se je naglo okrenila k njemu. Iz njegove mrtvaškoblede obraza so se svetile velike, od groze izbuljene oči in ne da bi razumela, kaj dela, a zavedajoča se isti hip, da dela nekaj neumnega, pogubnega, je Dora potegnila iz žepa revolver, se skoro dotaknila z njim nečesa mehkega ter vstrelila. Kratek, slab pok se je razlegnil med ropotanjem ekvipaž. Obrti, debeli gospod je omahnil z vsem svojim telesom, cilindru mu je isti hip zdrsnil na oči; napravil je par korakov nazaj ter se zvalil na sredo ulice z vso težo ravno pod noge izvoščkovega konja, ki je s treskom in ropotom skočil v stran.

Vse se je zgnelo na tem mestu, in Dora je videla le črni cilindri, ki se je kotalil v vetru izpod nog gnetoč se množice. Zmešan, mnogoglasen krik je hapolnil ozračje.

»Izgubljena sem!« se je zablislilo kratko

legata, po katerem se naroča ruski sokolski zvez, naj sodeluje pri prizadevanju, da ruska vlada dovoli tudi ustanavljanje poljskih sokolskih društev v Ruskem-Poljskem. Konečno je bila na predlog češkega delegata dr. Scheinera sprejeta resolucija, v kateri se povdarja, da imajo sokolske organizacije strogo nepolitično misijo.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Dunaj, 21. decembra. V današnji seji gosposke zbornice se je pri debati o proračunskem provizoriju oglašil k besedi tudi bivši državnozbornski poslanec dr. Grabmayer, ki je v svojem govoru vehementno napadal vlado, posebno pa nemški »Nationalverband«. Očitaj je »Nationalverbandu«, da postopa napram italijanskemu vseučiliškemu vprašanju skrajno neaktivo in tudi nepolitično. Povdarjal je, da bi Dunaj za laško pravno fakulteto samo pridobil in ničesar izgubil. Italijanska pravna fakulteta na Dunaju ravno tako ne bi ogrožala nemškega značaja Dunaju, kakor ga ne ogroža tudi par čeških ljudskih šol.

BAN V PEŠTI.

Budimpešta, 21. decembra. Hrvatski ban dr. Nikola pl. Tomašič je dospel danes v Budimpešto in je imel večurno konferenco z ogrskim ministrskim predsednikom grofom Khuenom-Hedervaryjem, kateremu je poročal o izidu saborskih volitev na Hrvaškem. Ban odpušča na Dunaj, kjer ga bo sprejel cesar v posebni avdienci. V tej avdienci namerava Tomašič, kakor se zadržuje, predložiti cesarju svojo demisijo, katere pa cesar ne bo sprejel, ampak mu bo poveril še nadaljnje vodstvo hrvatske vlade in eventualno dal tudi pooblastilo, da razpusti novoizvoljeni sabor takoj v prvi seji.

Razne vesti.

* Samomor zdravnik. Praktični zdravnik dr. Leopold iz Draždan je izvršil v trenutnem blaznostnem napadu, samomor.

* Nesreča na morju. V Rokavskem prelivu se je potopil neki ribiški čolnic, v katerem je bilo 19 oseb. Štirje mornarji so se potopili, ostali so se rešili.

* Maščevanje zapuščene. Bogoslava Zagorova, vaška učiteljica v občini Kanbanar na Srbskem je preteklo nedeljo umorila svojega ljubimca, učitelja Ivanova. Ljubezensko razmerje namreč ni ostalo brez posledic; Zagorova je povila deklico. Vendar je Ivanov ni hotel vzeti za ženo. Obupana je segla Zagorova po moralnem orožju. Po činu se je sama naznanila orožnikom.

* Bolne na koleri so sežgali. Cetinjski časopis »Štampa« poroča, da so člani zdravilnega oddelka v Podgorici polili tri na koleri bolne ljudi s petrolejem in jih zažgali. Nesrečniki so v velikih bolečinah umrli.

* Dinamični atentat na sodno poslopje. Iz New Yorka se poroča: V tork je postalo novozgrajeno poslopje v Jeringtonu žrtev dinamičnega atentata. Bilo je do tal razrušeno. Policija domneva, da je atentat izvršila ista delavska organizacija, ki je povročila tudi dinamične atentate v Los Angelosu.

* Detektiv povozil vlak. Na nekem pariškem podzemskem kolodvoru se je dogodil grozen slučaj. Ravno pred odhodom vlaka je skočil v vagon ropar, ki ga je zasledoval detektiv. Detektiv je hotel skočiti za njim, toda po nesreči je padel pod vlak, ki se je ravno začel pomikati, in vlak ga je povozil. Detektiv je obležal mrtev.

* Mlada morilca. V Odesi na Ruskem sta se v neki manjši gostilni nastanila dva mlada gospoda v starosti 18 do 19 let. Gostilničar je zahteval od obeh potne liste. Ker nista hotela njegovi prošnji ugoditi, ju je naznanil na policijo. Ko sta dva stražnika stopila v sobo, sta neznanca zgrabila za samokrese in pričela streljati. En stražnik je obležal na mestu mrtev. Drugi je hotel iskati pomoči, toda neznanca sta hotela za njim in tudi njega ustrelila. Ljudstvo je čisto mirno opazovalo ves dogodek, ker ima velik strah pred revolucionarji. Radi tega se je obema revolucionarjema posrečilo neovirano pobegniti.

in brezsilno Dori v glavi, in planila je, deleč množico, z vso silo okrog ogla, spodtaknila se ob gumijasto cev, ležečo preko tlaka, in čutila, kako so jo zgrabili in jo bijejo po glavi s strašno topo rečjo. Zaprla je oči in padla na roki in začela bolešno ž njima ob trde močne plošče.

»Konec!« se ji je zdelo, da je nekje nad njo zaklical zamolkel, težek glas, napolnjen z grozo ves svet, in izgubila je zavest.

Ko se je pričelo zopet nekoliko jasni pred njenimi očmi, so jo polagali v izvoščka in dva stražnika z žoltini našivi in razjarjenim, spacenim obrazom sta jo suvala semintja in rinila vsak s svoje strani za Doro v voz. Vse v glavi se ji je vrtele, vse se je vleklo v besnih, kaotičnih krogih pred njenimi očmi naokrog, nekaj neznošno-težkega ji je rezalo v senci in čez ustnice ji je tekla gosta, topla kri.

Na sredi ulice jo je zapekel v oči debeli, popolnoma blazni obraz Larionova. Njegovega konja je držala za uzdo celo množica iztegnjenih, napetih rok. Krčevito skrivljeni prsti so se vtisali v njegov plašč, a Larionov je z izbuljenimi, nečloveškimi očmi, očitno že popolnoma brez zavesti, besno vleklo za vajeti in z bičem mlatil po konju. A ta se je spenjal na zadnje noge, bil po mestu, in mahal z visoko dvignjeno glavo po zraku.

»Ustavi se, stoj! ...« so kričali navzkrižem s strašno besnostjo od vseh strani, zdelo se je da ljudje, zidovi hiš, ropot ekvipaž in jarka svetloba.

Dori se je zazdelo, da je vse to — strašen sen.

Ko se je voz premaknil in so Doro, ki je zopet izgubila zavest, pripeljali mimo kolodvora, so stali tam na širokih stopnicah dostojanstveni, debeli ljudje v uniformah, a za njimi se je na stober mirno naslonila visoka, črna babica. Trud z zaničevanja polnim, hudobnim obrazom.

* Z denarjem izvršil samomor. Iz Pekinga se poroča, da je podkralj v Sečuanu izvršil samomor in sicer na ta način, da je pogoltnil več denarja.

* Šolska tragedija. V Szombatzagu na Ogrskem se je zaljubil učil Bocs v svojo kolegino. Toda ta ga je odklonila. Te dni je prišel Bocs naglo v učilnico, kjer je učila gospodična, in ji je dal listek z vprašanjem, ali hoče postati njegova žena. Ko je odkimala, se je učitelj na mestu ustrelil. Učiteljica je omedlela, otrok pa se je polastila panika, toda drugim učiteljem se je posrečilo jih umiriti.

* Kralj — virtuoz na flavto. Dne 24. januarja bo dvestoletnica rojstva pruskega kralja Friderika Velikega. On ni bil samo dober vojskovodja in filozof, ampak tudi virtuoz na flavto. Temu instrumentu je posvetil vse svoje proste trenutke. Posebno krasno je znal igrati adagie francoske forme. Igral je tako krasno, da se je človek — kakor piše Reichard — komaj ubranil solzam. Kadar je igral pred poslušalci, je najraje igral brez spremljevanja drugih instrumentov. Flavta je bila njegova najljubša prijateljica, ki ga nikdar ni zapustila.

* Strašen požar v Belovaru. V sredo okoli 9. ure zvečer je nastal v tretjem nadstropju »I. belovarskega parnega mlinarstva« iz neznanega vzroka požar, ki je povzročil velikansko škodo. Požar je v par minutah zavzel naravnost velikanske dimenzije in pričel objemati streho. Ob pol desetih zvečer se je zrušil strop drugega nadstropja, kmalu potem radi velike teže materijala, ki se je tamkaj nahajal, tudi strop prvega nadstropja, tako da je bila tovarna v plamenu. Velikanske množine žita in moke so padle zaeno z obema stropoma v pritličje, kjer se nahajajo valjni mlini. Nebo je vsled strašnega plamena žarelo in celo mesto je bilo svetlo, kakor po dnevi. Ognjegasci, ki so prišli takoj na kraj nesreče, so morali vsled silne vročine pustiti vsako delo in se omejiti le na obrambo sosednjih poslopj, ki so bila v velikanski nevarnosti. Okolo enajste ure ponoči je bil paromlin že popolnoma uničen. Požar je bil tako silen, da ognjegasci še ob tej uri niso mogli pritiči z rešitvijo. Glavno skladišče, ki je oddaljeno od mlina kakih 30 korakov, je bilo rešeno. Okolu pogorišča je bilo zbrano vse mesto. Paromlin je vreden nad milijon kron, zaloga žita in moke tudi okolu milijona kron. Skupna škoda znaša torej dva milijona kron, a je pokrita z zavarovalnino. Glavno poslopje je zgorelo popolnoma s stroji vred. Mlin je bil last delniškega društva.

Relikvije na Slovenskem. Zadnja številka »Svobodne Misli« piše: Da tudi mi Slovenci nismo najubožnejši med narodi, o tem nas pouči »Voditelj v bogoslovnih vedah« 1910, I. zvezek, kjer čitamo na str. 41, sledeče: »Lea 1535 je lavatinski škof Filip Renner posvečeval dolgo vrsto (20) oltarjev v Slovenskih gorah (v Kamnici, pri Sv. Petru pri Mariboru, v Št. Ilju, v Jarenici pri Sv. Jakobu v Slov. gorah, pri Sv. Lenartu in pri Sv. Benediktu), najbrž, ker so jih bili Turki leta 1532 oskrunili. Naštetje relikvij, ki jih je vlagal v oltarje in pristavimo pri vsakih številu, v koliko oltarjev jih je vložil. Od sv. Uršule in tovarišč 20krat, od hriba Kalvarije 18krat, od sv. Joahima 14krat, potem po 5krat od sv. Virgilita, sv. Vita in sv. Ane, 4krat od Solomonovih vrat, 3krat od stebra Gospodovega bičanja, 2krat od sv. Jerneja, po enkrat pa od sv. Pavla, sv. Andreja, sv. Virgilita, sv. Helen, od lesa Andrejevega križa od obleke sv. Ane, od mane, od mleka Marijinega, od zemlje svete dežele. Podobno obilico relikvij je imel še ljubljanski škof Tomaž Hren. Ko je leta 1610 posvetil kapelico sv. Ane v Solčavi, je vložil v oltar od lesa sv. križa, sv. Janeza Krstnika, Nedolžnih otrok, Jakoba starejšega in Simona, potem od sv. Lovrenca, Boštjana, Krištofa in Uršule, dodal pa je še od obleke Marijine, od palme, ki jo je nosil v rokah sv. Janez Evangelist, ko so nesli Marijino truplo pokopat v dolino Jozafat, potem od skale groba Gospovega in od groba Marijinega, slednjič še od t. zv. (voščene) Agnus Dei. Katera cerkev se more kosati s tolikimi relikvijami, kot ta preprosta kapelica? Kakšen razloček je proti temu zapisnik relikvij, ki jih je izdal leta 1651 Maksimilijan, škof pičanski v treh oltarjih Device Marije na Pesku in sv. Valentina v Zusnu! Na to-pajo sami mučeniki z neznanimi imeni: Anice (ne papež), Rufin, Marulian, Saturnin, Sekundin in Krescencija. Vendar so ta imena starokrščanska izvzemši morda Maruliana. Škof Rabatta pa vložil leta 1667 v ljubenski oltar mučeniške ostanke s frankovskimi imeni Leonarda in Ludovika. Katakombnim svetnikom niti verjetnih imen niso dali.« Tako voditelj v bogoslovnih vedah. Če bi imeli vse tozadevne zapiske pri rokah, bi gotovo našli, da je pokopana polovica svetnikov na Slovenskem in mnogi od teh po pet do desetkrat.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik

Milan Plut.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Povišanje telesne teže

Samo pravo s to znamko (ri-bičem) znam-kom Scottove procedure.

se pri rabi Scottove emulzije da kmalu dognati ob okrevanju, ob shujšanju ali po

hudih boleznih

je pa to jako zaželjenega učinka. Odrasli vsake starosti torej ravnajo prav, ako ob takih časih telo z lahko prebavno, blagoslastno

Scottovo emulzijo

v zvišanje svoje storilne zmožnosti : : okrepe in osvežijo. : :

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka »Scott«, vpeljana že nad 35 let, jamči za dobroto in uspeh. 11

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

Mali oglasi.

Gospodje, ali pa gospice se sprejmejo na stanovanje. Breg št. 20. III. nadstropje na levo. V. R. 797—2

Proda se zaradi družinskih razmer dobro idoča trgovina v prometnem kraju. Natančneje se poizve na Poljanski cesti št. 3.

Dobro ohranjena tamburica (bisernica) se kupi. Ponudbe pod »Bisernica« na »Prvo anonimno pisarno«. 798—1

K O R E S P O N D E N C A.

Mlado, izobraženo dekle, s 30.000 K premoženja, želi znanstva z zelo inteligentnim, mladim gospodom. Ponudbe do 26. decembra pod »Carmen«, poštno ležeče, Ljubljana. — Pisma brez slike — v koš. 799—1

Zahvala.

Vsem, ki so z denarnimi prispevki, lepimi darili ali pa na drug način pripomogli k dobremu uspehu božičnice, ki se je vršila dne 17. t. m., izreka podpisani odbor tem potem svojo presrečno zahvalo s prošnjo, da bi ohranili društvu tudi v bodoče svojo naklonjenost.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1911.

Odbor Dobrodelnega društva tiskarjev na Kranjskem.

Učenka

ki ima veselje do trgovine, stara 14 do 15 let se sprejme takoj v manufakturno trgovino pri JOSIP LAVRICU na Glincah pri Ljubljani. — Ravnotam se proda tudi dva

izložbena okna po zelo nizki ceni. P 724

Božično darilo!

Originalna podoba, slikana pokrajina Gorenjske, se pod roko prav ceno proda. V izložbi pri tvrdki Gričar & Mejač, Prešernova ul. P 727

Kupu te JUTRO

Izvod samo 6 vin.

Gostilna in prenočišče

»TAVOR«. Priporočam raznovrstna naravna vina na pipi in v steklenicah. Pošiljam tudi na dom.

J. BOLE,

bivši poslovodja in družabnik Br. Novakovič. — Vino je dobro ter ni z vodo mešano. Cene nizke. P 723

Dve lepo mehlovani sobi,

vsaka s posebnim vhodom, v I. nadstropju Komenskega ulica šte. 16

: se oddaste takoj. :

Najprimernejša igra za manjše odre je enodejanka

Malomestne tradicije

Češko spisal V. Štech, prevel V. M. Zalar. (Repertoarna igra češkega »Nar. divadla« v Pragi.)

Pet moških, dve ženski vlogi.

Cena 60 vinarjev.

Dobiva se v knjigarnah in pri založniku V. M. Zalarju v Ljubljani.

Hiša na Glincah

ki se dobro obrestuje, pripravna za prodajalno in vinski trgovino, se zaradi družinskih razmer proda. — Poizve se v koncesionirani pisarni

Peter Mateliča

Ljubljana, Škofja ulica št. 10.

Preostale izvode romana

„ŽENA“

ki je vzbujal toliko zanimanja, ko je izhajal v »Jutru«, prodaja upravništvo »Jutra« mesto po prvotni ceni (1 K)

po 60 vin. izvod.

Zunanji naročniki naj pošljejo znesek v naprej in pridenejo 10 v za znamko. Na naročila brez denarja se ne ozira.

Krasna darila za božič in novo leto!

Raznovrstni najnovejši predmeti, kakor prstani, uhani, broše, verižice, obeski, gumbi, doze za cigarete, igle, ure itd. itd. se bodo ob tej priliki prodajali po izredno znižanih cenah ter se za res ugoden nakup najtopleje priporoča najstarejša domača tvrdka

LUD. ČERNE

juvelir, trgovec z urami ter zaprisež. sod. cenilec LJUBLJANA, Wolfova ulica šte. 3.

Dvorski trg šte. 3.

Najnižje cene! Strogo solidna postržba!

Velika božična prodaja

po prav znatno reduciranih okasijskih cenah!

Ogromna zaloga izgotovljenih oblek za gospode in dečke, ter konfekcije za dame in deklice. — Velikanska izbira kožuhovinastih jopic in pale-totov za dame, mikado (saco) z različno kožuhovinasto podlogo ter finih mestnih in potnih kožuhov za gospode.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

FR. P. ZAJEC

Očala in ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Daljnogled, toploometre in zrakometre vseh vrst.

Ljubljana, Stari trg št. 9.
Cenike pošiljam zastoj in poštne prosto.

Kdor išče ali oddaja kako

službo,

kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najlažje, ako

inserira

v Malih oglasih „Jutra“. Za besedo se plača

samo 5 vinarjev.

FR. KS. KASPER

Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.

Zaloga raznega pohištva

hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapeciranega pohištva, nalanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih in lesenih rolo, žaluzij in železnih valčnih zastorov. — Velika množina izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno v zalogi.

Priznana pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine. Spisal M. Zevaco. Velike osmerka. strani 492. Cena brošuri K 3/50.

Lahko in prijetno pisan roman iz časov laške renesanse, ki ima po bogastvu snovi in fascinantni zanimivosti pripovedovanja le malo vrstnikov v svetovni literaturi. Trepetajoče razburjenja sledi bralec burnim usodam Ragastensa in lepe Primavere, ki se odigravajo v krvavi senci Borgijev: papeža Aleksandra, njegovega sina Cezarja in hčere, zloglasne Lukrecije. Veren kolorit, zdrav humor in pestra mnogoličnost priporoča to knjigo vsem ljubiteljem živahnih, dramatično-burnih zgodovinskih povesti. — Dobiva se v knjigarni

L. SCHWENTNER

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

TEODOR KORN

poprej HENRIK KORN

poprivalec streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter in-
:: stalater vodovodov ::

LJUBLJANA

Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter polariziranje streh s angleškimi, francoskimi in tuzemskimi škriljem, s

načest-cementnim škriljem (Stornit) patent Hartschek, s izbočeno in ploščasto opako, lesno-cementno in srednje opako.

Vse stavbišne in galanterijske, kleparske dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in cenno.

Proračuni brezplačno in poštne prosto.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**
H. SUTNER, Ljubljana

Mestni trg. — FILIALKA · Sv. Petra cesta. — Telefon št. 273.

Pri nakupu
sukna in manufakturnega blaga
priporočamo trgovino

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 4.

Lepa in koristna božična darila

In po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini **PETER ŠTERK**

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek l' kako-vosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, dekllice itd.

Moderne kožuhovine.

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najrazumevnejših kombinacijah pod take ugodni pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vse čisti dobiček se razdeljuje zavarovancem; desetletje se ga je izplačilo K 2.486.719.—

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezerve in fond K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.856.900-54.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseslovenske-narodne uprave.
Vsa pojasnila daje:
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.
Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslojca in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatovski, razbitja ogledal in okenskih plošč.
Škode cenjuje točno in najkvalitnejše. Uživa najboljši sloves, kadar posloje.
Dovojuje iz čiste dobička letne podpore v nevarnih in občutljivih raznih.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svoje bogate zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarstvo in fotografiko stroje spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okuzno in po solidnih cenah. — Tiskanje solidnih knjig in časopisov.

Lastno založništvo
Musikalija

Telefonska št. 118

Najmodernejše črke
Litografija

— Poštne številke št. 78.307. —

Del. glavnica:
K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Promese za bližnja žrebanja:

Promese kreditnih srečk à K 26.—

Promese srečk za uravnavo Donave à K 16.—

Promese ljubljanskih srečk à K 10.—

Promese zemljiških srečk II. em. à K 6.—

Žrebanje dne 2. januarja 1912

Žrebanje dne 2. januarja 1912

Žrebanje dne 2. januarja 1912

Žrebanje dne 5. januarja 1912

Glavni dobitak K 300.000.—

Glavni dobitak K 120.000.—

Glavni dobitak K 50.000.—

Glavni dobitak K 100.000.—

Vse 4 promese skupaj K 58.—

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Šelomburgova ulica št. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja:

vrstnostne papirje, rente, obveznice, nastavna pisma, prioritetne, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Prodajni na vrstnostne papirje in blago lastnih in tujih obveznosti.

Promese k vsem žrebanjem.

Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice

od dneva vložitve 4½ do dneva dviga. Rentni dohodek plačuje banka iz svojega. Na tekoči in širo račun po dogovoru. Zvezna svoca z Ameriko.

Akreditivi.

Menjalnica.

Eskomptuje

banice, devize in fakture. — Zavarovanje vrstnostnih papirjev proti kuzni izgubi. — Revisija tuzenjskega in domačega blaga. — Staviteljski krediti. — Bančarski krediti. — Borna narečila.

Inkasa.

Filijalka v Opotju.

Delniška glavnica K 6.000.000